

dip. leg. 8-23599-1981

ISBN-300-4769-7

Imp. Multitext
papers Guarro

M43
Mas

Macramé

a l'escola I

EL MACRAMÉ A L'ESCOLA 1

Lliberata Mas

L'enclusa

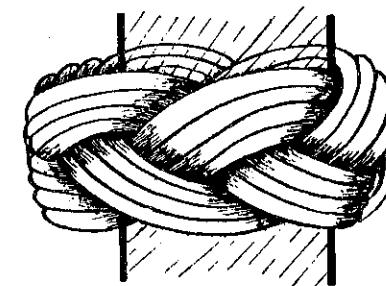

ÍNDEX

Història del Macramé	4	Com afegir fils	24
Materials	7	Conselles útils	27
Punts bàsics	11	Preparació dels fils	28
Trena	11	Com cabdellar els fils	30
Espiral	12	Un treball gran a casa	32
Sarró	13	Mides orientatives	35
Tela	14	Nus caputxí	36
Cordó	15	Dos nusos que cal saber	37
Variacions	16	Didàctica	38
Malles	19	Com ensenyar el macramé	41
Nus Josefina	22	Macramé a les escoles especials	44
Cap de Turc	23	Proveïdors	46

Aquest llibre és dedicat als nois i noies que volen aprendre macramé; la seva tècnica no és complicada, el que sí que cal és seguir-la bé des del començament, perquè sigui més fàcil d'aconseguir-ho.

A l'escola té un camp molt ampli, que va des del parvulari, amb les primeres manualitats, fins a l'edat adulta, en que es pot convertir en l'expressió d'un art tan pur que té per elements únics les mans, uns cordons i un esperit creatiu.

anella feta amb el cap de turc

HISTÒRIA DEL MACRAMÉ

Macramé és el nom que es dona a la tècnica dels nusos, a l'art de teixir amb nusos. És una paraula d'origen àrab, "Migramah", que etimològicament significa "nus doble"; aquesta paraula passà al francès i d'aquest a nosaltres, i així quedà el nom que tots coneixem: macramé.

La tècnica dels nusos és tan antiga com els homes, però cada època l'adapta a les seves necessitats. Així, a la prehistòria l'home feia nusos per lligar objectes d'ús corrent, i ens consta que els seus lligams buscaven a vegades una finalitat estètica.

Més tard, uns vuit segles abans de Crist, els assiris i babilonis adornaven amb serrells els seus vestits de tal manera que se'ls atribueix la paternitat de la passamaneria i del macramé. Al British Museum de Londres hi ha unes escultures en que això es pot veure perfectament.

Ells varen transmetre la seva tècnica als grecs i als egipcis i d'aquests se n'ha trobat algun treball a les tombes. A casa nostra els antics ibers feien ornaments per a les seves vestidures, i molts d'ells són de macramé; i és ben cert, car ho he pogut comprovar fent amb cordó la reproducció del pectoral de la "gran dama" trobada al Cerro de los Santos (Albacete), actualment al Museu Arqueològic de Madrid. Segurament els pectorals ibers eren fets amb fils d'or, ja que al costat de les escultures se'n van trobar a grapats.

Per als inques, la tècnica dels nusos pren un caire diferent: és un mitjà de comunicació.

Aquesta civilització no conegué l'escriptura, sino un sistema que consistia en tot de cordons plens de nusos, que ells enviaven com a missatge; s'anomenaven "quipus". Els nusos eren fets d'una manera molt destra, ja que segons la forma canviaven el significat, i també segons el color i el material.

Quan el macramé va arribar als àrabs, aquests l'adaptaren a la seva manera de ser, i com que eren uns enamorats de la geometria van satisfer aquesta afecció amb uns treballs meravellosos, sempre geomètrics i simètrics. Dels àrabs, el macramé va passar als països mediterranis i es va anar introduint a Europa durant l'Edat Mitjana.

Al Renaixement, que és un dels moments estel·lars en la moda del vestir, va ser molt emprat com a ornament; els punys i colls dels vestits de gala eren fets de macramé, amb fils finíssims, i es possible que d'aquí naixessin les puntes al coixí; és a dir, la paternitat de les puntes s'atribueix al macramé.

Durant el segle passat el macramé tornà a agafar empena i entrà de ple com a element decoratiu en moltes cases. A Anglaterra es va estendre molt durant l'època Victoriana; es feia com a passatemps a la Cort, i s'utilitzava sobretot per recobrir objectes. Al Victoria and Albert Museum de Londres hi ha peces molt interessants.

A finals del segle XIX, a Itàlia també es va fer molt macramé; fins i tot l'exportaven a Sud-amèrica i Califòrnia, encara que per a ells no era desconegut ja que nosaltres els espa-

nyols, feia anys que l’haviem introduït. També és molt probable que els francesos l’ensenyessin a fer als indis de la costa oriental del Canadà.

A Catalunya també es va estendre molt i es van fer maravelles, sobretot amb serrells de tovalloles, que en teixir-les ja deixaven un bon tros d’ordit a cada cap per fer-hi després el serrell, Generalment es feia amb punt de sarró i variants d’aquest. A Turquia també es feien els serrells de les tovalloles amb macramé. Aquí a Catalunya s’utilitzava molt per adornar les cortines de lli i es feien sanefes i serrells, i per a les albes dels capellans i estoalles d’altar, que eren sempre treballs de gran categoria. Durant aquesta època els principals centres de producció de macramé eren els convents i les presons.

Amb tot això no ens podem oblidar dels mariners. Els seus nusos tenen fama arreu del món, i durant les hores de repòs han cultivat aquest art tan pur que té per úniques eines les mans i uns caps (cordes), que ells han escampat per tots els països.

Durant la dècada dels seixanta, a l’America del Nord, el macramé reneix començant per les coses més senzilles: cinturons, testers, bosses, i avança cap a noves formes, textures i matèries, tot situant el macramé a la categoria de veritable art.

Avui el macramé ha ressorgit i el cercle dels seus amants s’ha ampliat.

Entre nosaltres n’hi ha artistes de fama universal.

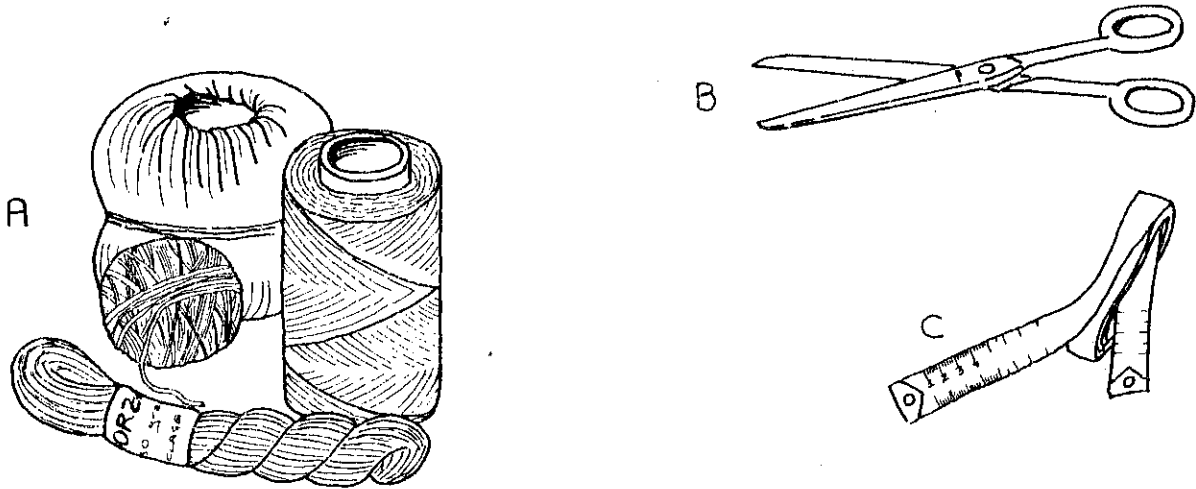
+ + +

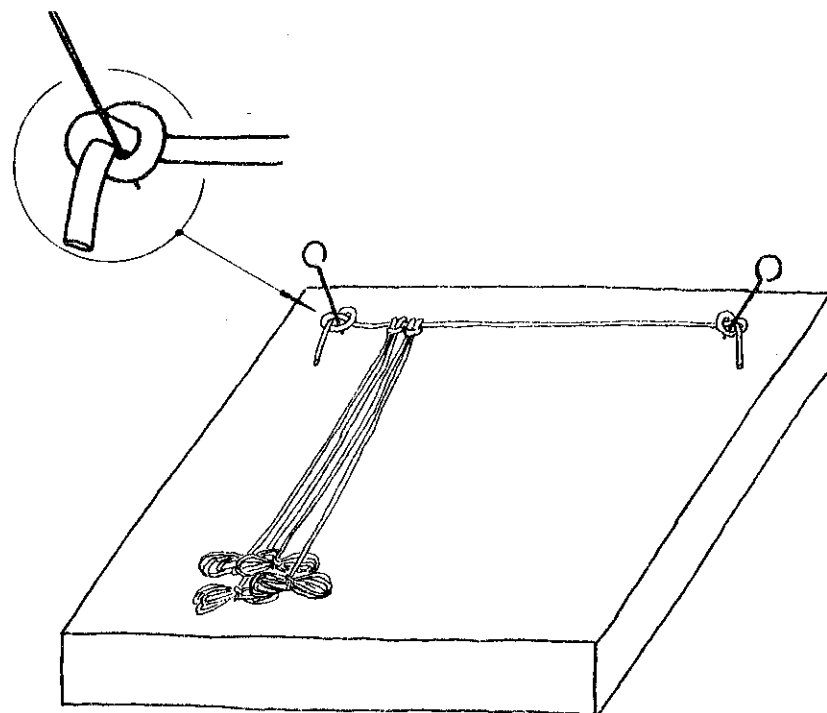
MATERIALS

A. Per aprendre a fer macramé és aconsellable el fil d’empalomar; més endavant podeu fer servir altres cordons i fils, però per començar és millor que no tinguin pèl, perquè tapa el dibuix del nus.

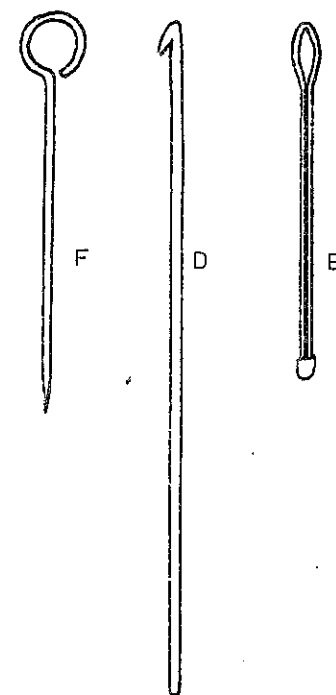
B. Unes tisores que tallin.

C. Una cinta mètrica.

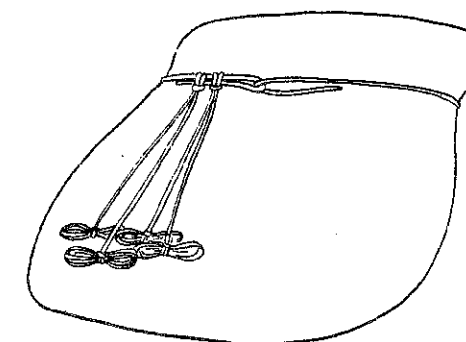

Per aprendre de fer els punts podeu fer-ho amb tres sistemes: diverses planxes de suro superposades i enganxades, un tros d'escuma, o bé un coixí vell que tingueu a casa; poseu un cordó tal com es veu en els dibuixos; en aquest cordó anireu col·locant tots els fils. L'explicació completa la trobareu al capítol de consells útils.

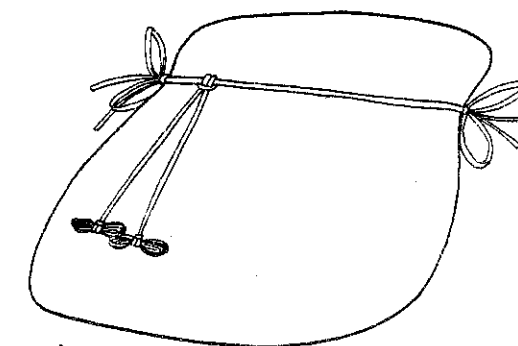

- D. Ganxet núm. 0-00
- E. Agulla llanera de punta rodona
- F. Agulla de tapisser.

Com col·locar els fils

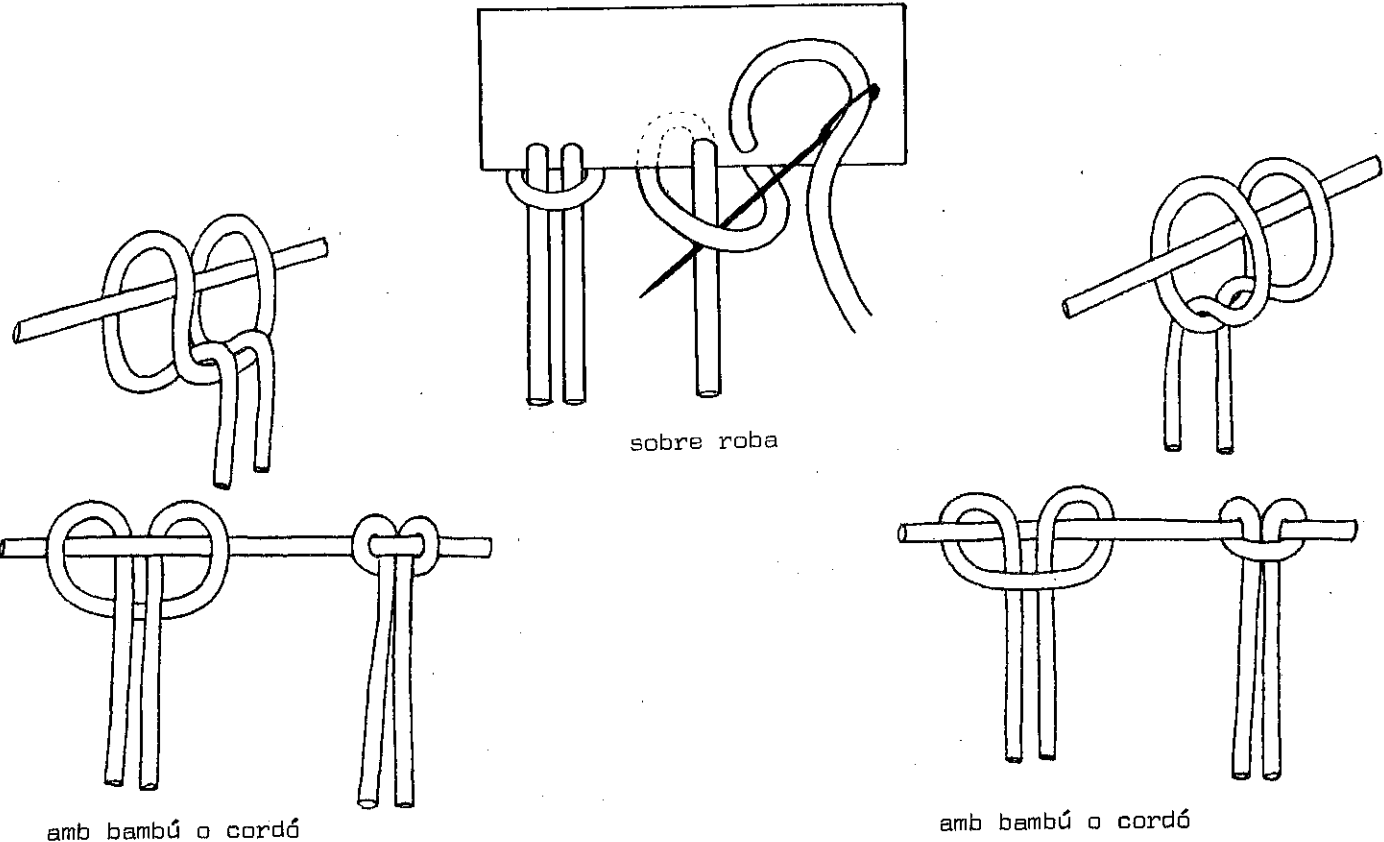

si el treball es circular

si és un treball obert dels costats (veieu pàg. 47)

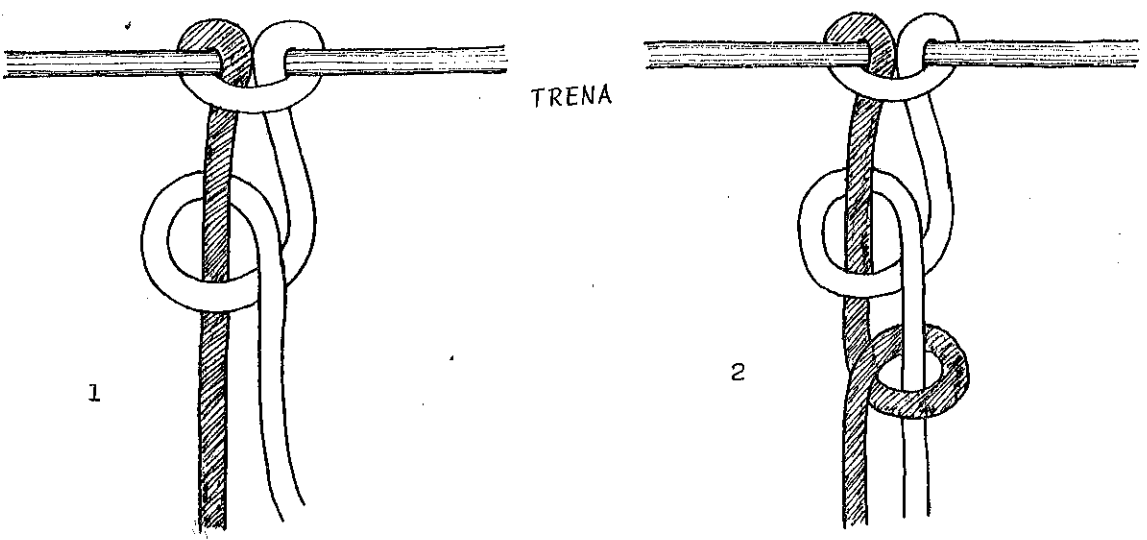
Diverses maneres de penjar els fils

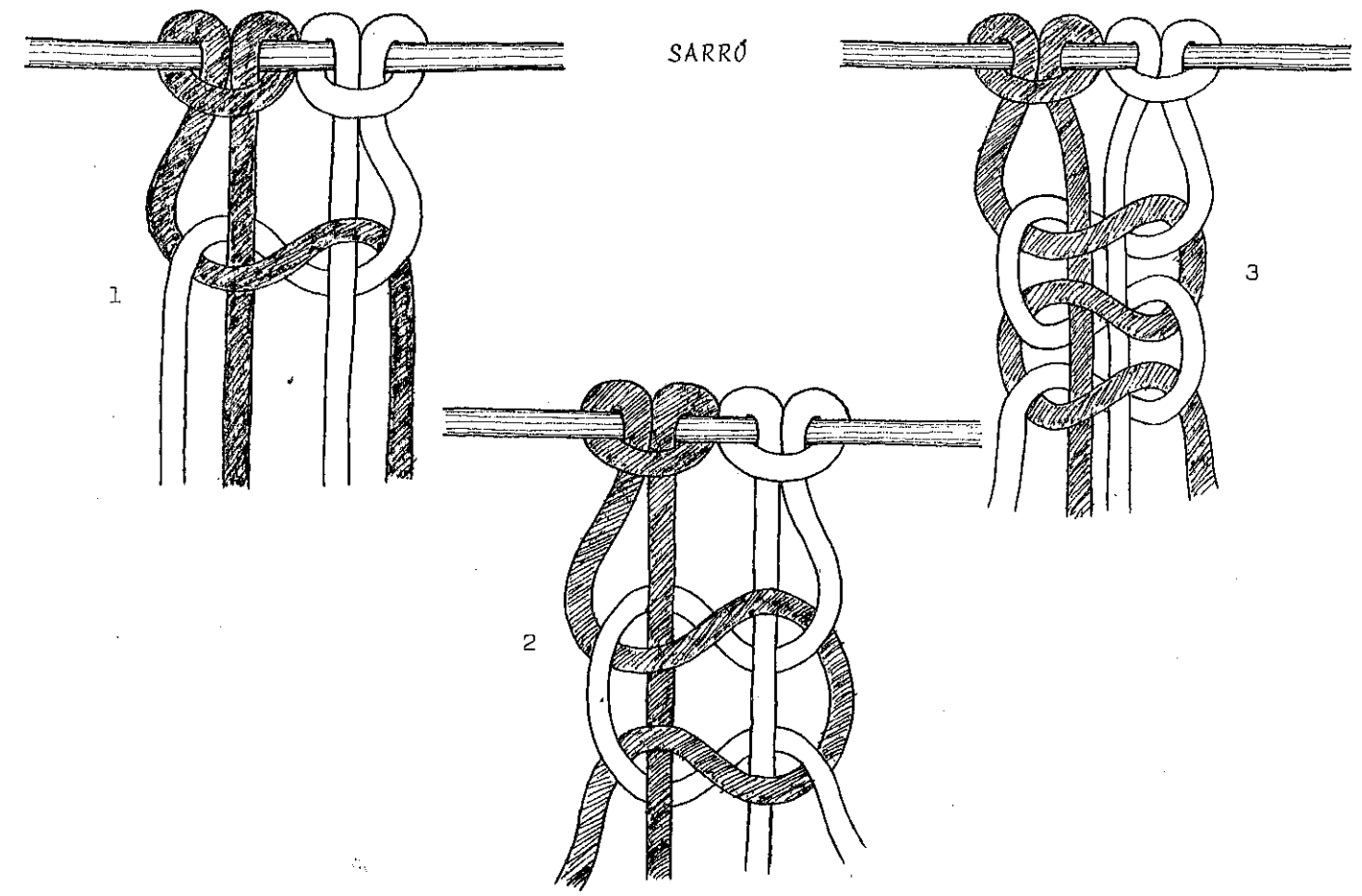
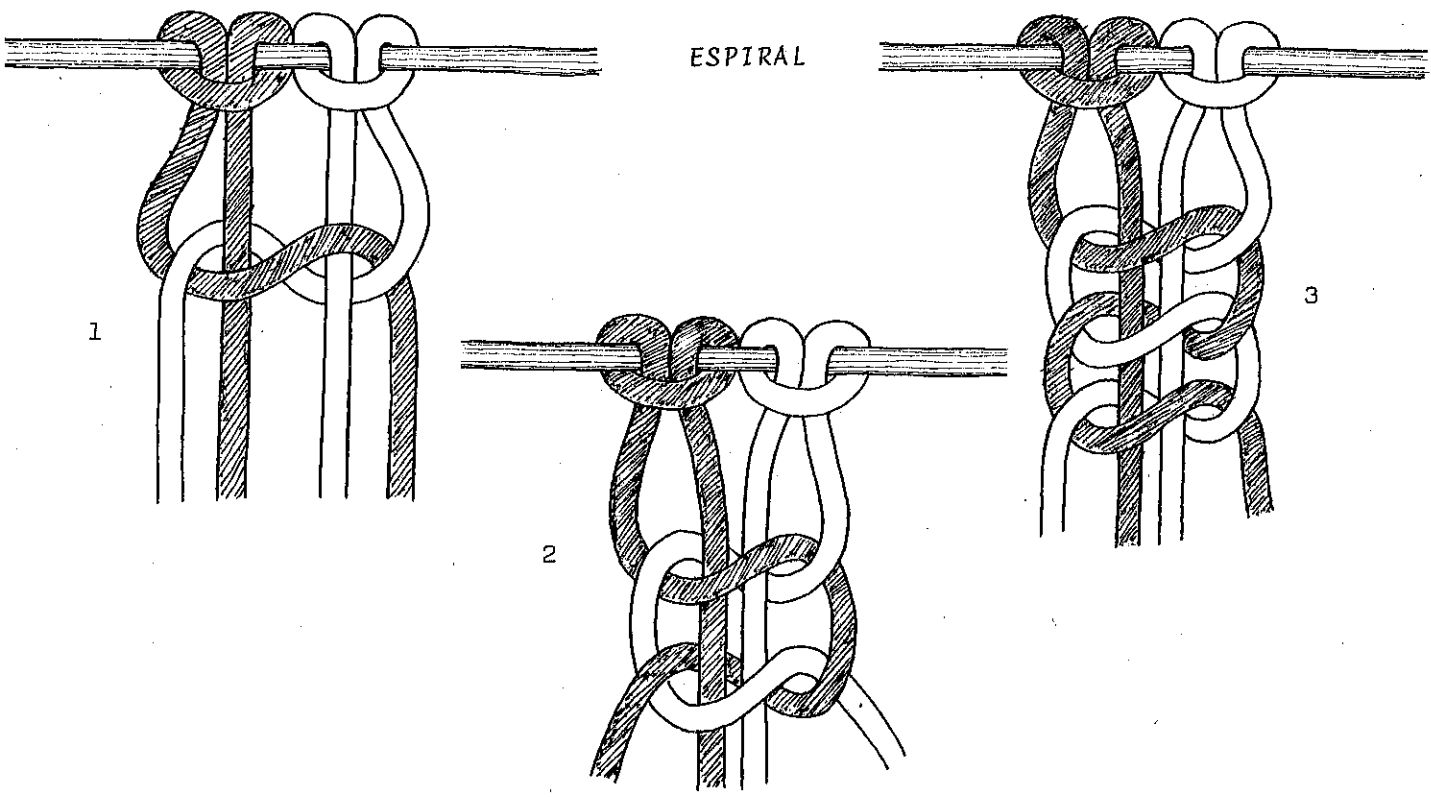
PUNTS BÀSICS

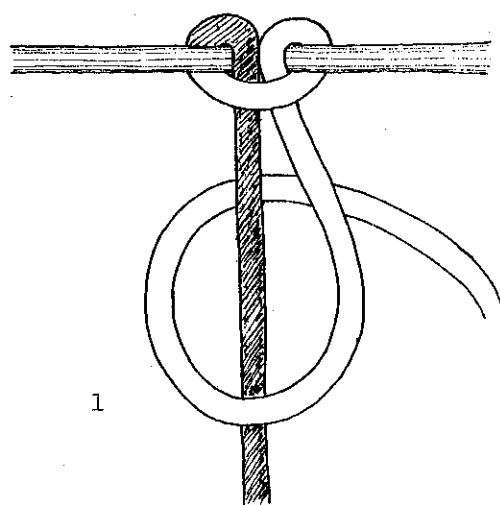
Quins són els punts bàsics?. D'això en vam parlar amb persones que fa molts anys que fan ma-
cramé i fins i tot són famoses per les seves obres, i ens posàrem d'acord per anar tots alho
ra. També va tenir-se en compte quins nusos eren els que els nens aprenien més fàcilment i
que els preparaven per entendre els següents. El resultat és:

TRENA, ESPIRAL, SARRÓ, TELA, CORDÓ.

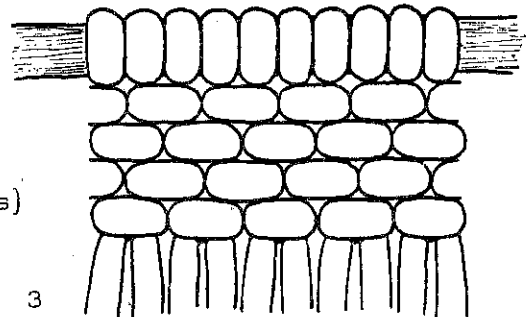
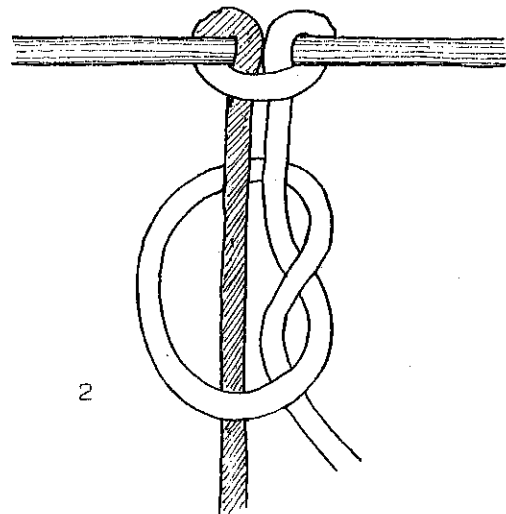

Explicar-vos com es fan els punts seria llarg; per tant, crec que serà molt més fàcil que mireu bé els dibuixos i estic segura que us en sortireu.

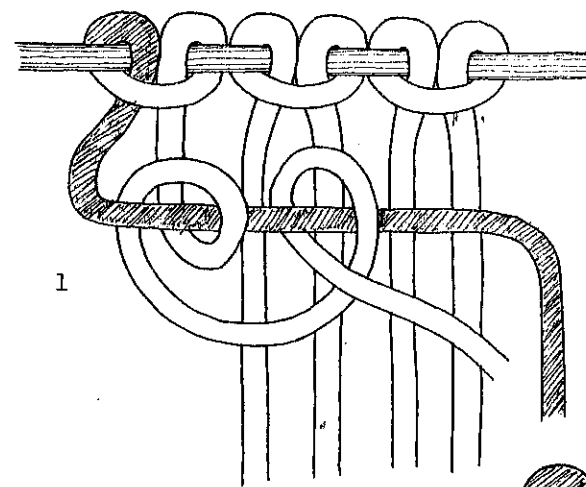

TELA

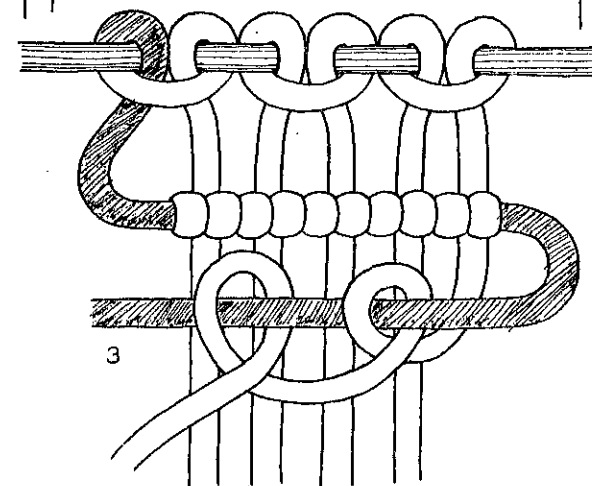
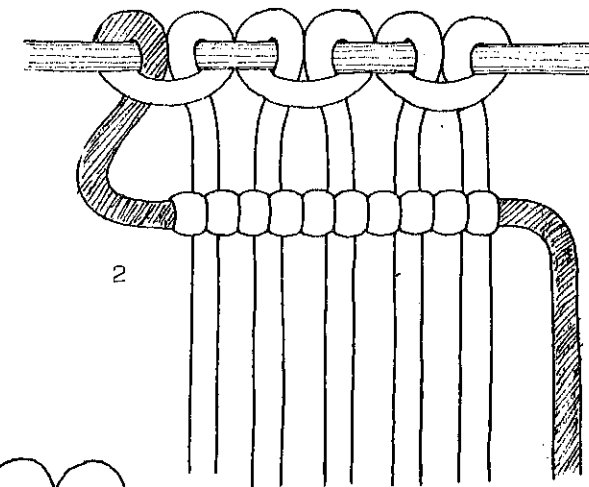

Un cop fet el nus tireu-lo
amunt i estrenyeu-lo quan
sigui al seu lloc (no abans)

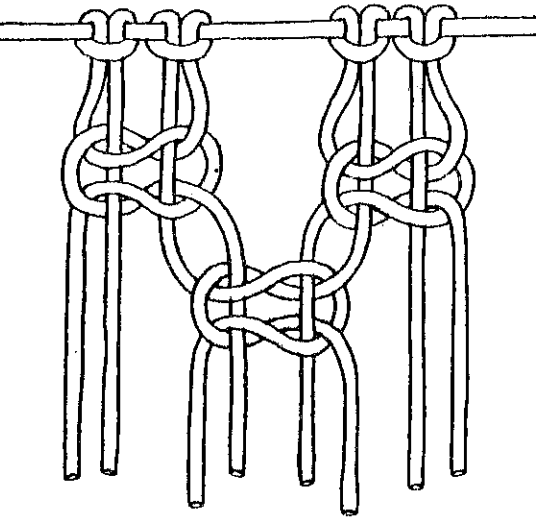
Un cop estret ha de quedar
com el dibuix 3, si és ben
fet sembla un teixit.

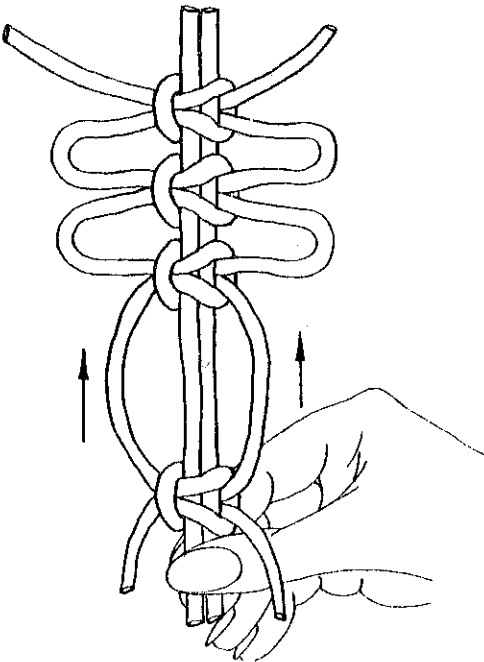
CORDÓ

Unes quantes combinacions que podeu fer amb els fils. Aquí són fetes amb el punt de trena i sarró però penseu que les podeu fer amb tots els punts. El vostre esperit creatiu en trobarà un gavadal.

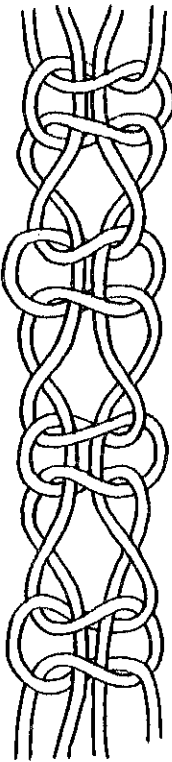

Punt de sarró: manera d'enllaçar-lo. Si el feu junt fareu un teixit espès. Això es pot fer amb tots els punts.

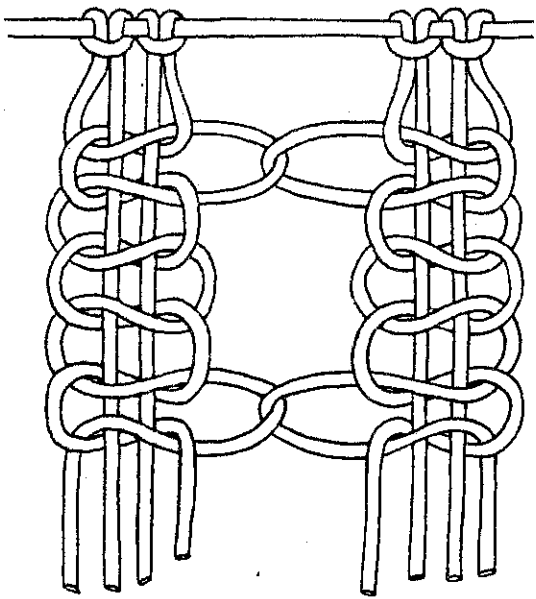

Per fer aquestes anelles heu de deixar un espai entre el penúltim i últim punt de sarró; aguanteu el cordó 1-2 i estireu amunt l'anella, seran més o menys grosses segons l'espai que deixeu entre els dos punts.

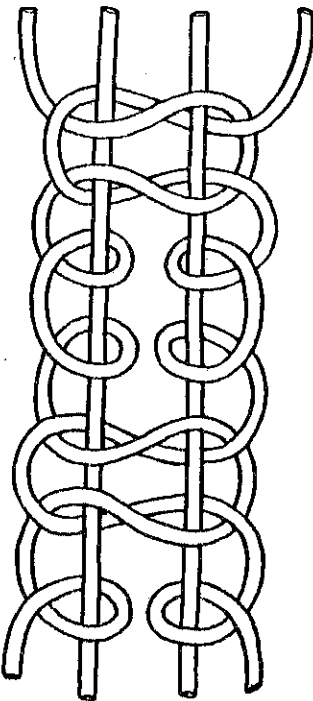
variació:
punt de sarró

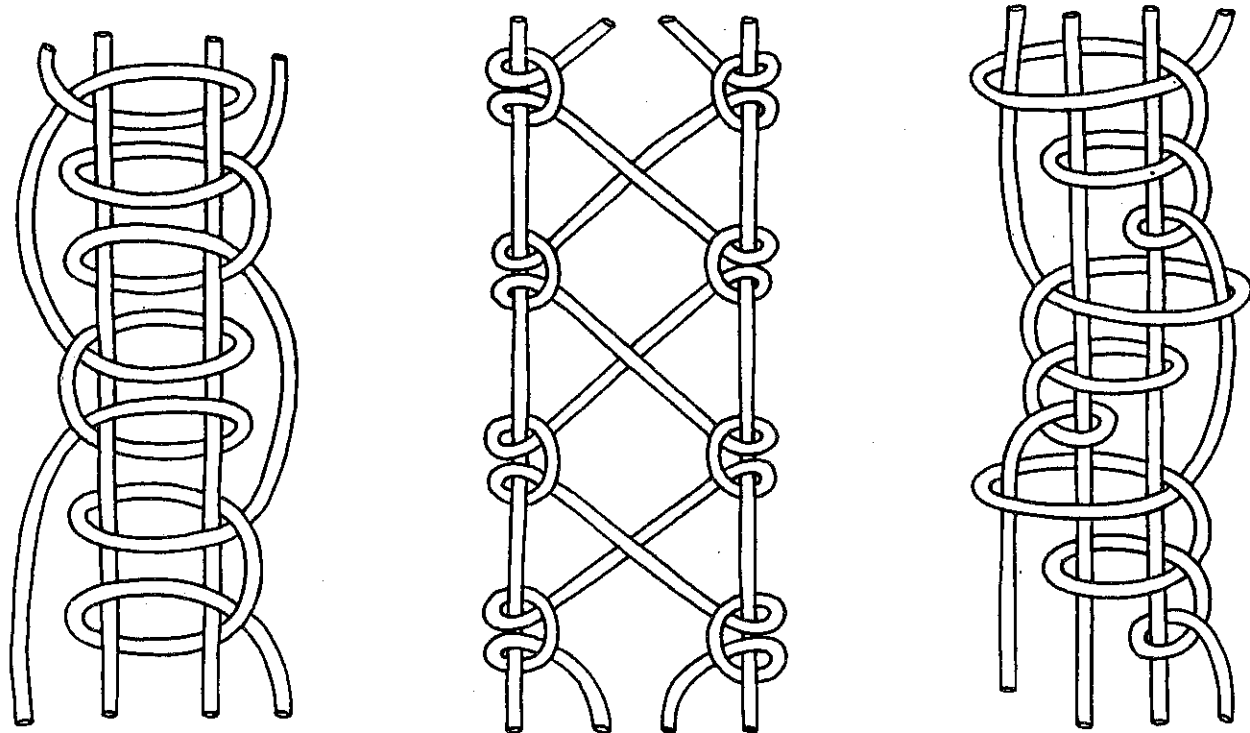
fixeu-vos que aquí, amb les anelles, ja fem variacions.

aquí fem combinacions amb el punt de sarró i trena.

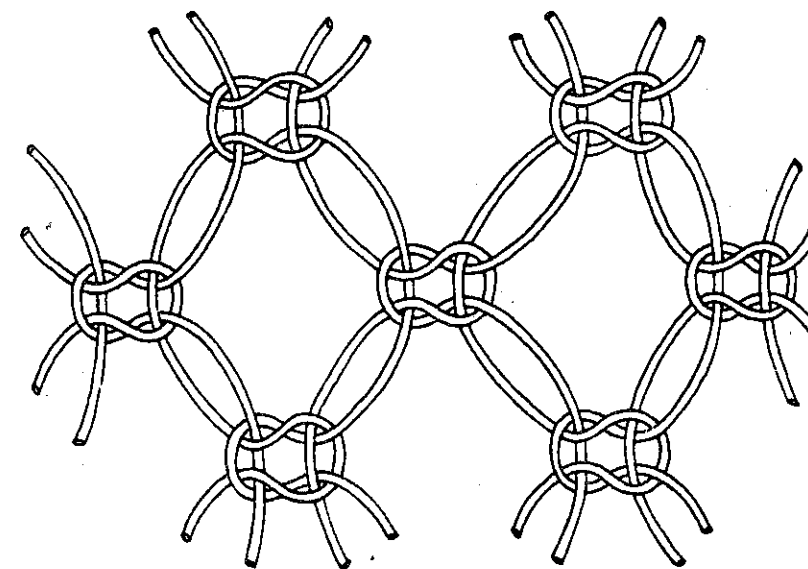

tres variacions del punt de trena.

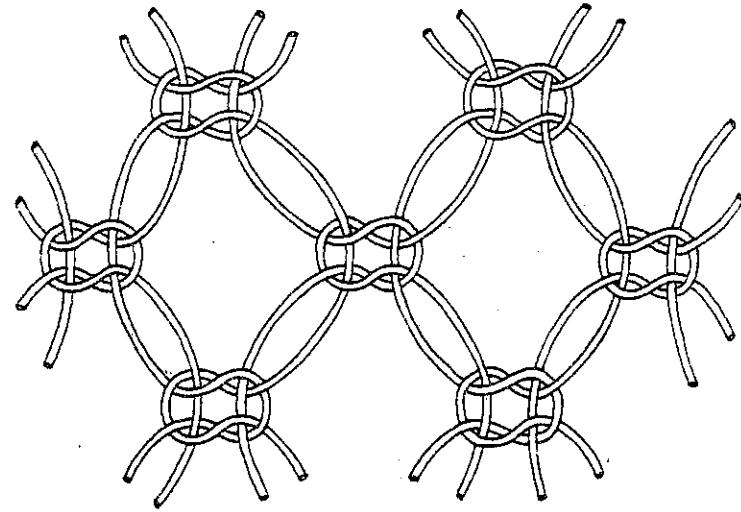

MALLES

Fixeu-vos que tots aquests punts fets un al costat de l'altre, són com un tros de teixit, i fets separats un o dos centímetres són una malla.

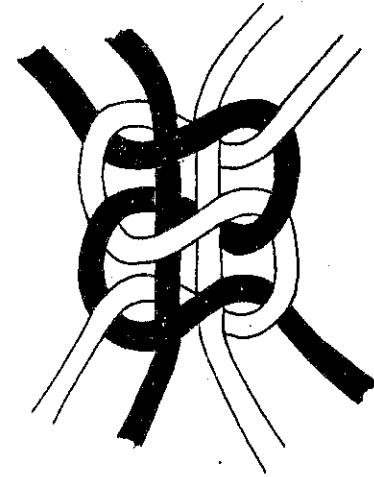

malla de sarró

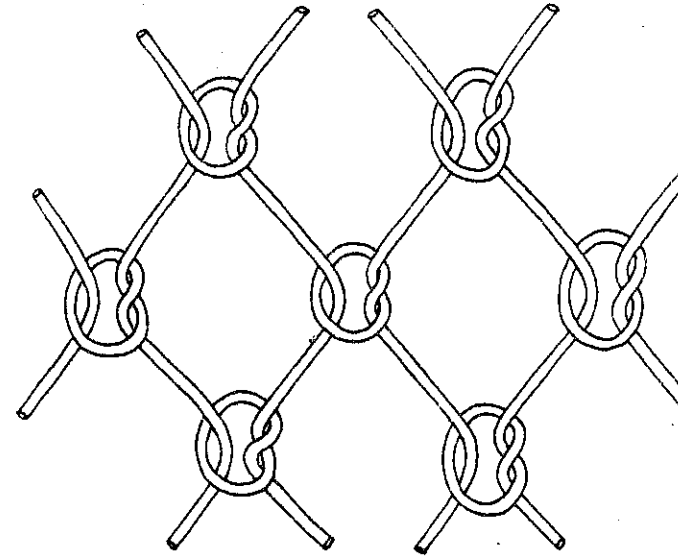

malla d'espiral

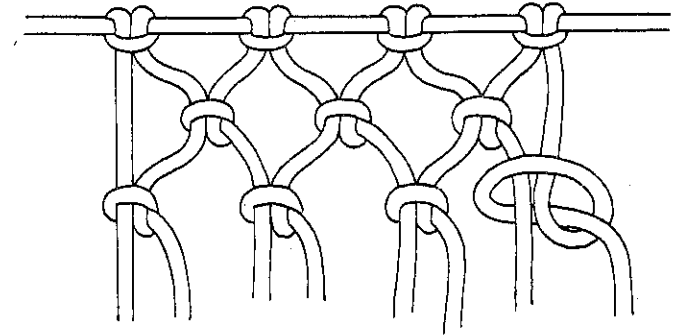
Si voleu que les malles quedin més reforçades feu-les amb tres punts en lloc de dos, com es veu en el dibuix.

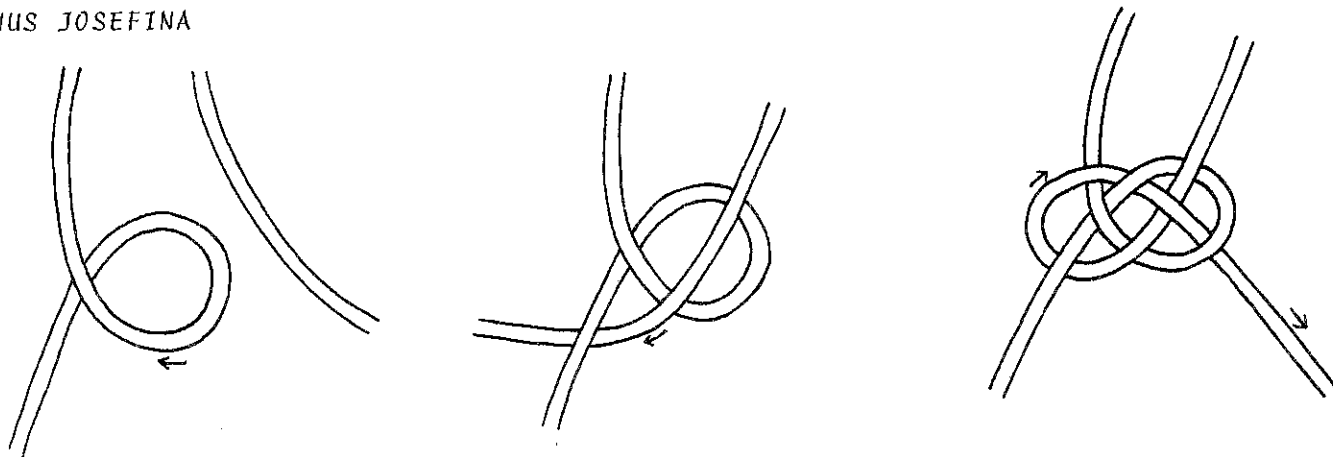
esquema de la malla de tela

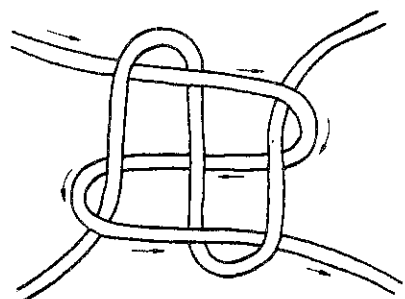
malla de tela acabada, amb els nusos estrets

NUS JOSEFINA

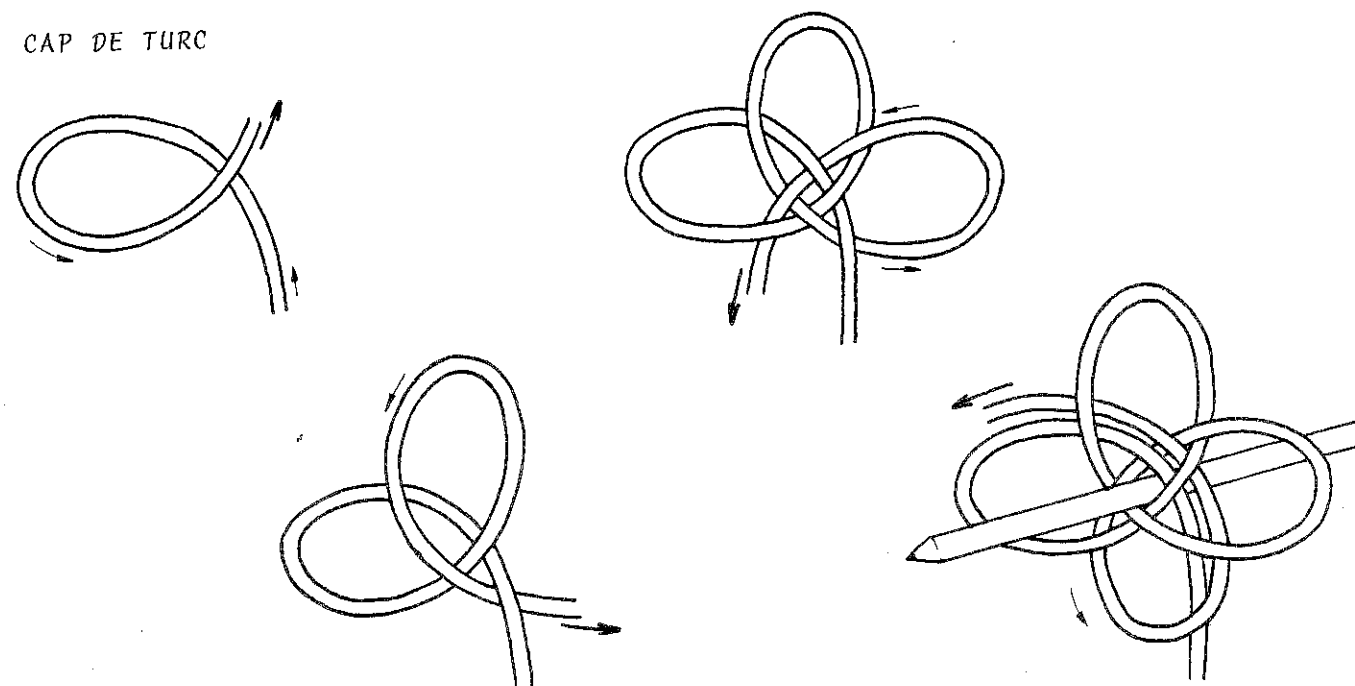

Nus Josefina: en el macramé té moltes aplicacions; per fer-lo seguiu les segetes dels dibuixos. D'aquest nus en tenim una bona referència a la Magestat Batlló (S.XII), que el du al cinturó.

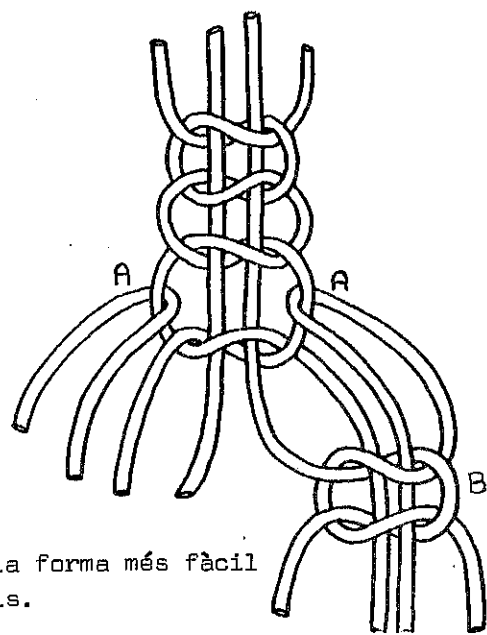
Nus de fer "l'escubidú": aquest nus es po sa de moda cada uns quants anys. Ha tingut molts noms, antigament se n'havia dit "leo poldina".

CAP DE TURC

Per fer aquest nus seguiu el dibuix i les sagetes. Les seves aplicacions més corrents són: anelles, boles, braçalets, etc., fixeuvos que es fa amb un sol fil; un cop fet pot ser un nus pla, una anella o una bola, segons si l'estrenyeu més o menys. Costa una mica de fer, per tant val més deixar-lo per la II etapa. Generalment s'hi posa un llapis per fer d'ànima, per fer una anella l'ànima serà del tamany interior.

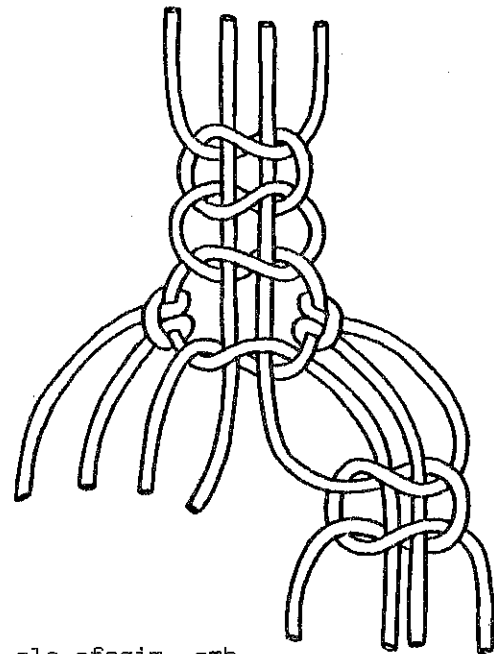
Com afegir fils: Hi ha diverses maneres d'augmentar el nombre de fils per aixamplar el treball que esteu fent. Aquí us posem quatre exemples; tots ells serveixen tant per a un treball pla (relleus en un tapís) com per a un treball rodó, en el cas de fer una bossa, una malla, etc..

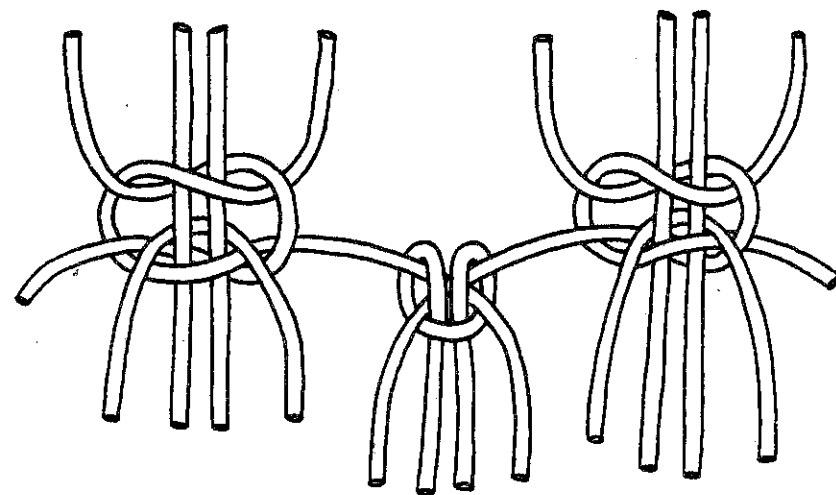
Aquesta és la forma més fàcil d'afegir fils.

A- Com penjar el fil.

B- Aquí el fil queda integrat en el treball.

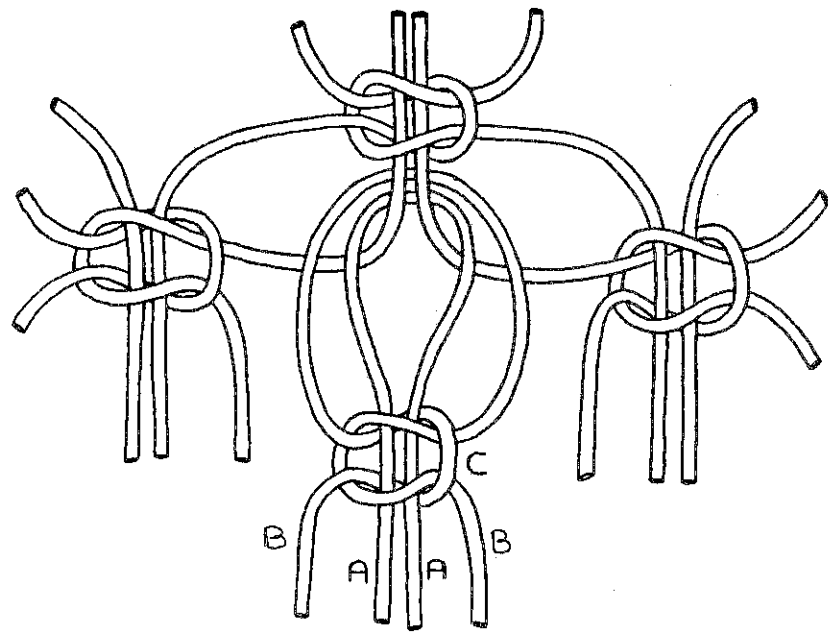

Aquí els afegim, amb el mateix sistema que fem per començar.

Fixeu-vos que aquí l'augment es fa de una manera molt diferent.

Aquí teniu un altre sistema: poseu dos fils al mig i un cop fet el primer punt C ja els lligareu amb els dels costats.

A-A fan de guia.

B-B fan el primer punt.

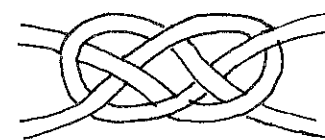
El punt C, un cop fet, estrenyeu-lo fins a dalt; aquí l'hem deixat fluix per tal que quedés clar en el dibuix.

CONSELLS ÚTILS

El macramé és un treball fet amb nusos que lliguen i entrecreuen els fils entre ells i gairebé sempre al biaix. Procureu que els nusos tinguin la mateixa mida, i també l'espai entre ells ha de ser sempre igual; si ho feu així us quedarà perfecte.

Sempre que comenceu una peça el material és sagrat; procureu comprar més material del que penseu gastar, per no fer curt; si us en sobra, sempre podeu aprofitar-lo o canviar-lo. És molt desmoralitzador de trobar-se que falten uns metres de fil i no n'hi ha d'igual.

Abans de començar el treball cal que penseu bé allò que voleu fer; feu-ne un disseny i si ha de ser de colors feu-lo també de colors, així tindreu una idea més clara del resultat. També heu de tenir en compte el lloc a què va destinat.

nus
Josepina

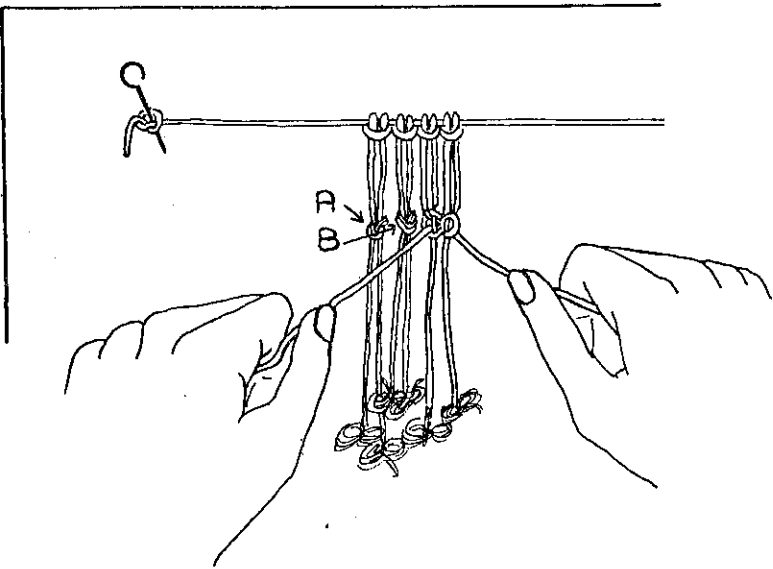
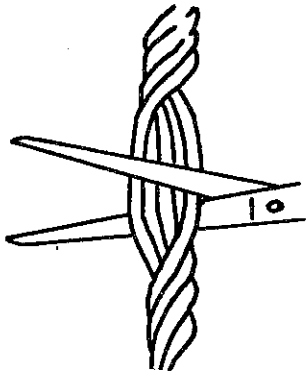
PREPERACIÓ DELS FILS

Recordeu que per a un que comença és millor treballar amb fils d'empalmar, perquè les mostres queden més clares.

Sempre que tal·leu un cordó gruixut, és millor, com es veu al dibuix, que l'obriu abans; altrament us costarà i malmetreu les tisores. Un cop tallat feu un nus a cada cap o poseu paper adhesiu: el cas és que no es desfili.

Quan comenceu a tallar els fils feu-ho amb molt d'ordre. Primer en tal·leu un de sol, feu un nus a cada cap, i amb un retolador o un fil de diferent color feu un senyal; aquest fil servirà de mida. Amb aquest fil anireu tallant tots els altres. Cada fil que tal·leu l'amitjanareu i li fareu un nus fluix, a una distància que després us permeti de manejar-lo; el penjeu i li cabdelleu les puntes en forma de papallona, fins prop del nus. Això ho farem amb tots els fils.

En tallar els fils cal que tingueu en compte que cada fil que tal·leu val per dos. Exemple: si la mida és de dos metres el tallarem de quatre, perquè doblegat pel mig quedarà en dos.

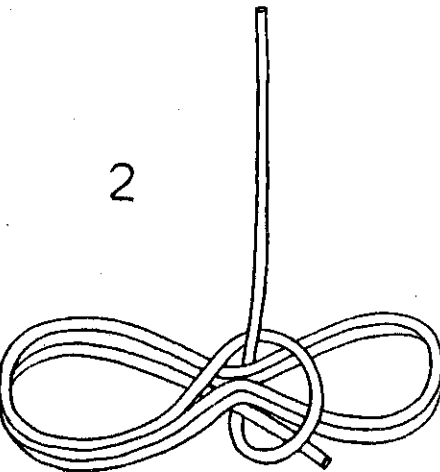
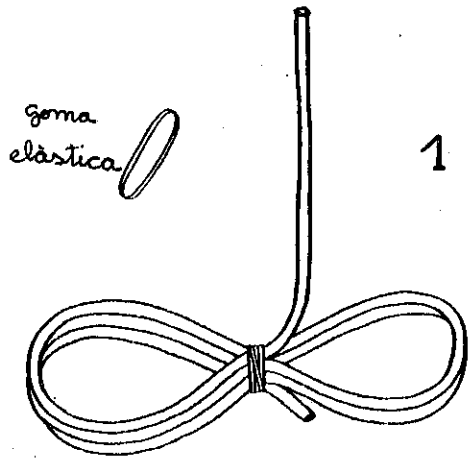
Si teniu a punt el lloc on heu de treballar els fils, els penjareu directament; el que cal és que no s'enredin, cosa que sol passar sovint. Si ho feu així, els nusos A-B no cal fer-los i podeu penjar-los i treballar directament.

Fixeu-vos que els fils han de ser parells. Si el punt que feu és d'espiral o de sarró cal que els fils siguin, a més a més, múltiples de quatre.

COM CABDELLAR ELS FILS PERQUÈ NO S'ENREDIN

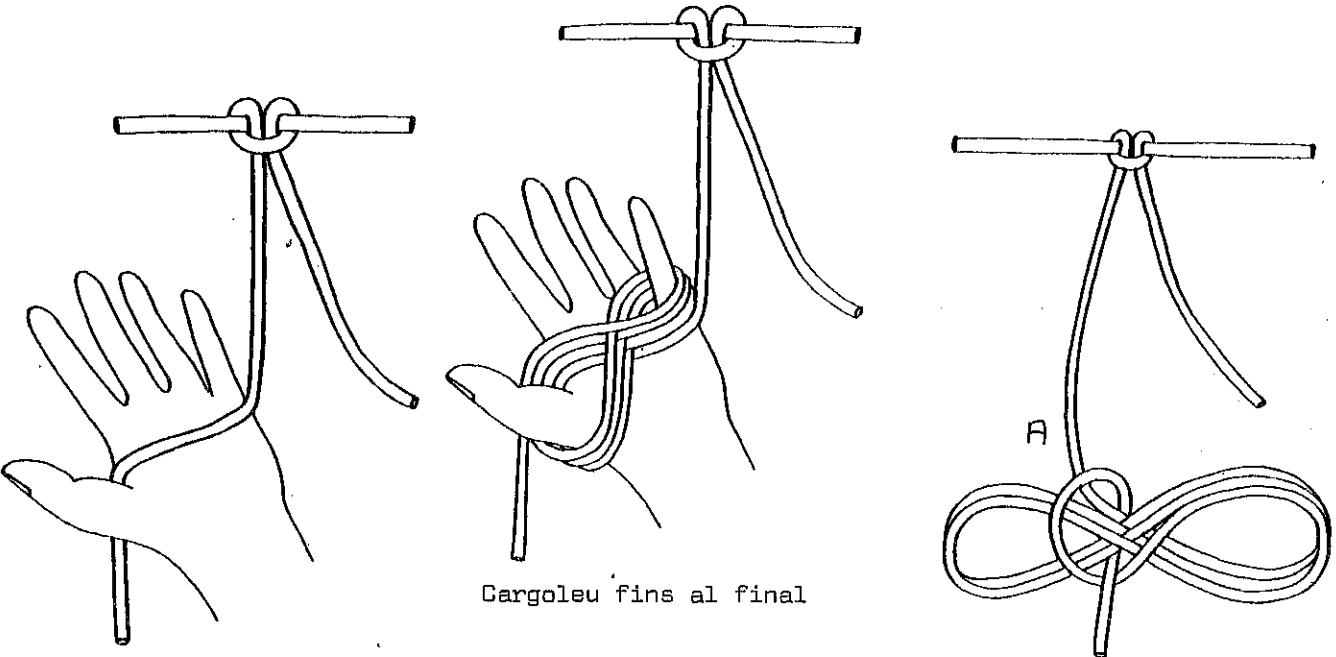
Us expliquem tres maneres de fer-ho:

1- Si teniu anelles de goma a mà, comenceu a cabdellar en forma de papallona per l'extrem del fil, fins a la mida necessària, i subjecteu-ho amb la goma. No és aconsellable si el material és una mica pelut, perquè la goma s'enreda.

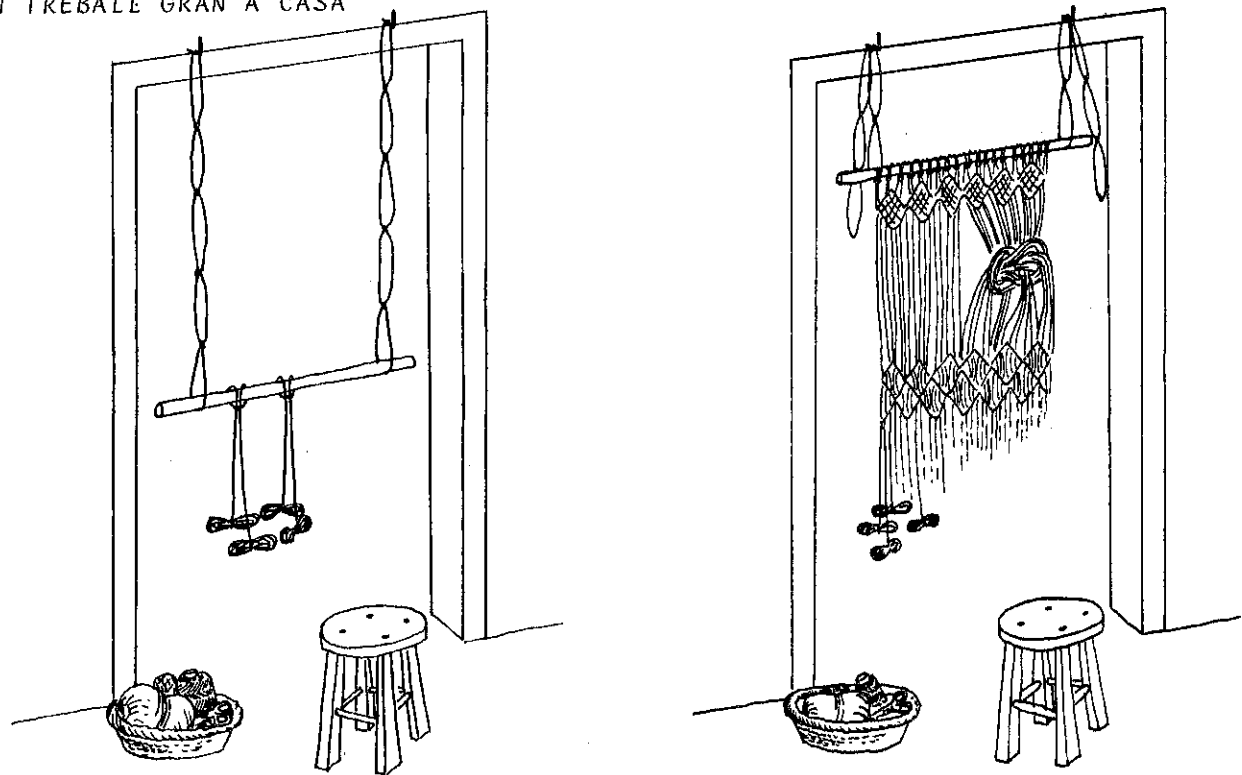
2- Aquesta és la forma millor; aquí també comenceu a cabdellar per l'extrem i ho subjecteu amb unes bagues, com la que hi ha al dibuix. És millor de fer-ne unes quantes, i desfer-les una a una en anar treballant. En acabar desfeu un tros de papallona i feu unes quantes bagues.

3- Tot i que és el millor sistema, no us el recomano per a l'escola. En aquest nus el fil va sortint sempre; sols cal estirar una miqueta. A l'escola, tots sabem el perquè ... sempre hi ha fils desfets.

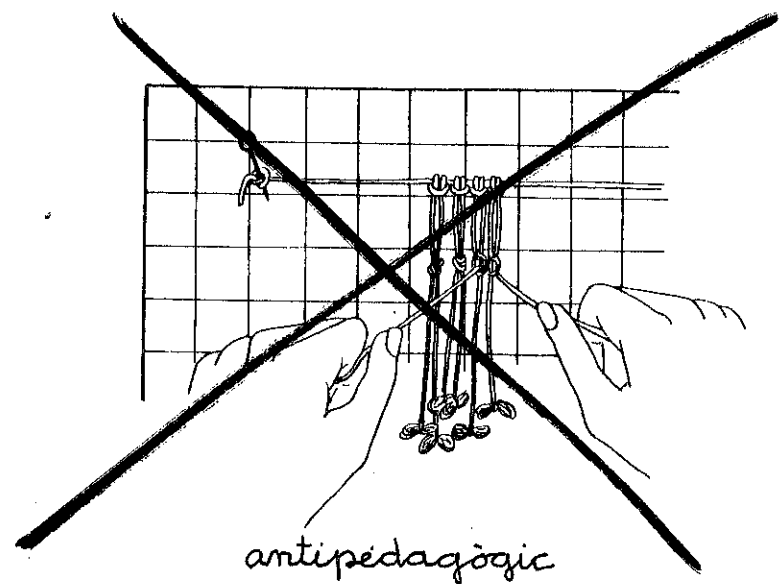
Es comença a cargolar per dalt deixant espai per treballar.

Amb la cua del fil feu dues bagues ben estretes; estirant el fil per dalt (A) cedirà fàcilment.

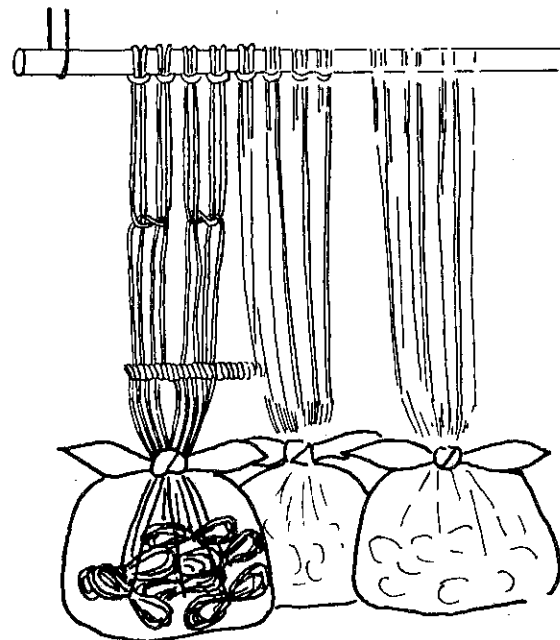
Si heu de fer una separació, cortina o tapís, pengeu el treball del marc d'una porta, els claus claveu-los de manera que no es vegin; fent-ho així podreu fer pujar i baixar el treball a la vostre conveniència i despenjar-lo quan plegueu.

No us dic que poseu un paper quadriculat a sota els cordons per treballar més recte; crec que aquest procediment és antipedagògic: val més acostumar-se a treballar bé des del principi sen se aquestes ajudes, que sols són justificables a les escoles de terapèutica especial.

Sempre que feu una peça anoteu-vos les mides dels cordons que tal·leu; així veureu el que gas-teu i, en cas de repetir-la o fer-ne una de semblant, no malgastareu cordó.

Quan haureu de traslladar un treball començat, per evitar que s'enredin els fils agafeu bosses de plàstic i poseu uns quants fils a cadascuna, lligueu-ho i, d'aquesta manera, quan arribareu al lloc treureu les bosses i podreu continuar treballant, si no us passareu tota l'estona desenredant.

Els fils que s'hagin de guardar poseu-los en bosses de plàstic transparent i així veureu el contingut. Sobretot no els guardeu en lloc humit, ja que es floreixen fàcilment.

MIDES ORIENTATIVES

Mireu, això de les mides és molt elàstic, depèn de moltes coses i principalment del disseny del treball que es vol fer; pot ésser que tingui molts calats o bé que sigui un treball atapeït; per tant, és molt difícil de calcular. També depèn del gruix del fil, de la seva textura; si és suau en gastareu menys que si és rígid, perquè aquest s'adapta més a la forma del punt. Els fils rígids no són aconsellables.

Les mides que us donaré ara, són tretes d'unes mostres fetes amb els cinc punts bàsics i treballats atapeïts, no escanyats.

TRENA: Tres vegades la llargada que necessiteu.

ESPIRAL: Quatre i mitja vegades la llargada que necessiteu.

SARRÓ: Quatre vegades la llargada que necessiteu.

TELA: Cinc vegades la llargada que necessiteu.

CORDÓ: Set vegades la llargada que necessiteu.

Recordeu que aquestes quantitats poden variar molt segons la qualitat del material emprat, i sobretot de la manera de treballar de cadascú (fluix o estret).

NUS CAPUTXÍ

El nus caputxí té moltes aplicacions decoratives, per exemple per acabar cortines i suports.

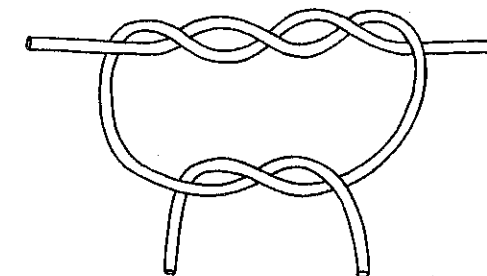
nus caputxí simple

nus caputxí amb més voltes, que podeu fer fins a deu, si teniu una mica d'habilitat al moment d'estirar. Cal fer-ho ben suaument.

DOS NUSOS QUE CAL SABER

El nus que no es desfà. Es fa servir per acabar peces. Fixeu-vos que la primera llegada és simple i la segona doble.

Aquest nus tan senzill és un dels que té més utilitat; podeu combinar-lo entre els punts fent-lo servir com a ornamentació, o posar-lo en lloc de boles de fusta, vidre, etc..

Es quasi imprescindible per rematar qualsevol treball; el que sí que és molt important és fer-lo bé.

Es igual que sigui fet amb dos cordons que amb deu. Poseu els cordons ben rectes i feu el nus, quan estigueu segurs que és al seu lloc, estireu els cordons d'un en un ben fort i mireu que quedin ben posats.

Es molt important quan fem prestatgeries, perquè són els que aguanten tot el pes.

DIDÀCTICA

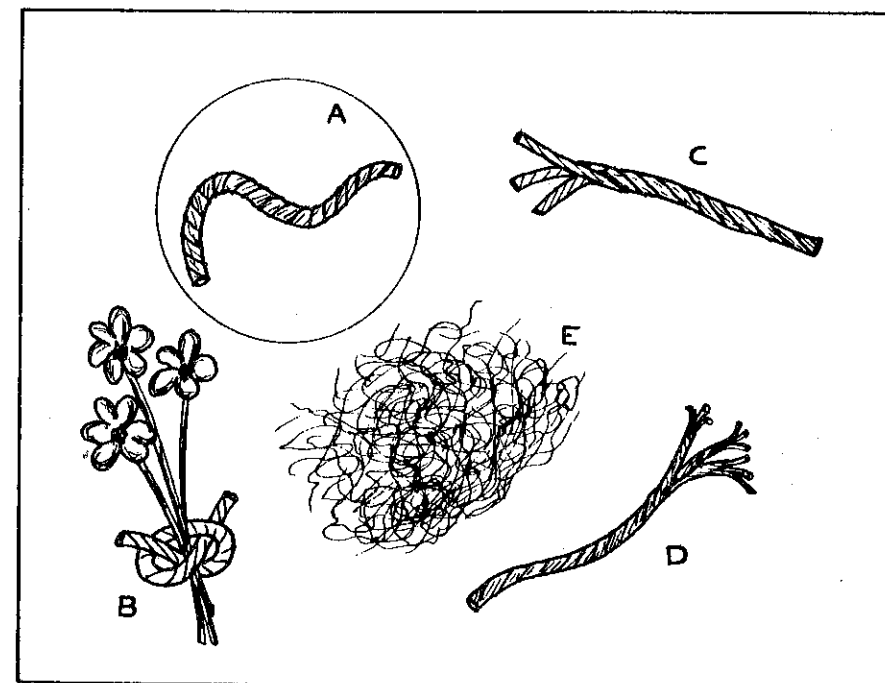
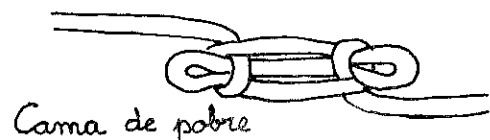
Parvulari

En aquesta etapa cal que el nen es familiaritzi amb diversos materials, tenint en compte que els més adients per macramé són els cordons, el fil d'empalomar, els cordills, les cordes... Els petits faran i desfaran nusos lliurement, sense buscar una finalitat decorativa, ni tan poc una sistematització, però utilitzant el tacte i, a través d'ell, aniran coneixent noves textures i qualitats; així, de mica en mica, experimentaran amb la matèria i trobaran noves possibilitats.

No cal dir que no és el moment d'ensenyar de fer punts de macramé, però sí algun nus corrent dels que fem servir per lligar.

Si d'aquest fer i desfer surt algun nus graciós, l'aprofitarem per lligar-hi unes flors, branques, fulles, etc. Poden enganxar-ho en una cartulina o paper de vidre, de color diferent al material, juntament amb un tros de fil sencer i un tros de fil desfet, perquè s'adonin que un fil gruixut és fet de molts fils prims.

Aixó serà un treball ben complet, els nens tindran la sensació d'haver aprofitat el temps, i els hi serà un estímul.

- A- Tros de fil sencer.
- B- Nus o baga que surt per atzar i aprofitem per lligar alguna cosa que faci bonic.
- C- Comencem a desfer un fil
- D- El fil està mig desfet.
- E- El fil està desfilat completament.

I ETAPA

1r. i 2n. nivell

Els nois d'aquesta edat són capaços d'aprendre els punts més fàcils i de fer-los d'una forma ritmada; això els ajudarà a un bon control de moviments, coordinació i integració a l'espai. El punt de trena és el que aprenen primer i el d'espiral el segon; un cop après el d'espiral els serà més fàcil d'aprendre el de sarró. Aquests punts els poden alternar amb granets i amb altres nusos i metèries, això sí, tot molt simple, i segons la seva pròpia idea i creació. De moment és millor treballar amb materials que no tinguin pèl llarg, ja que el punt es veu molt més bé, queda net i ells ho veuen més clar.

3r. i 4t. nivell

Els objectius són bàsicament els mateixos que a 1r. i 2n. nivell, però cal ampliar-los segons l'interès del nen i les seves pròpies descobertes. No oblidem que ha de ser sempre un treball d'investigació i progrés personal; així, doncs, cada nen anirà al seu ritme segons la seva capacitat creadora i motriu.

5è. nivell

Aquí l'alumne ha d'aprendre tots els punts bàsics que són només cinc, ja que tots els altres són variants més o menys complicades. És el moment d'afavorir al màxim la creació personal, per sobre de la mecànica. Ara el nen ha assimilat ja els coneixements d'ordre pràctic i els

i els ha de realitzar amb materials adients al seu projecte, amb la forma i color que més li agradi. També ha de fer proves i ser capaç d'ordenar un punt creat per ell.

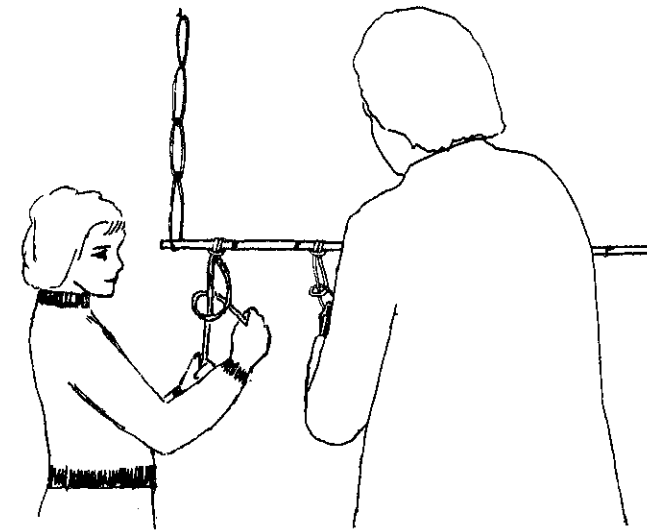
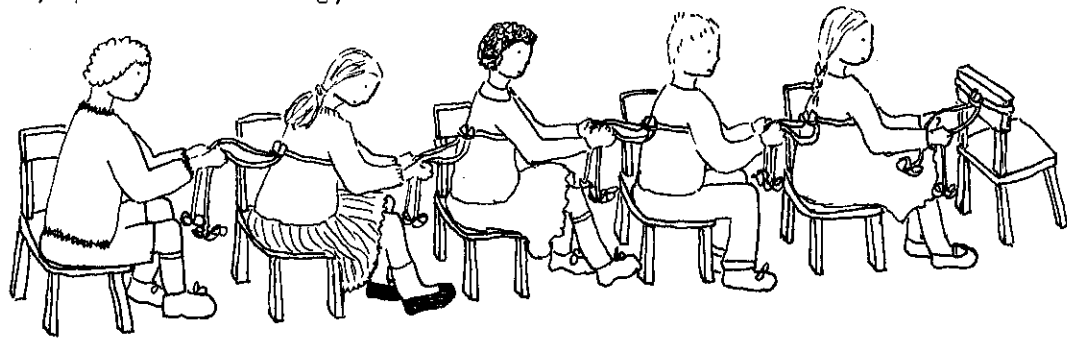
II ETAPA 6è nivell i posteriors

En aquests nivells suposem que han assimilat la tècnica dels punts bàsics i estan sobrerament preparats per fer les seves pròpies creacions. Si combinen els diferents punts tindran veritables sorpreses, ja que veuran que si ho fan amb gràcia sortiran punts molt bonics.

COM ENSENYAR EL MACRAMÉ

La forma més fàcil d'ensenyar el macramé és fent punts davant la pissarra, amb un cordó clar. Començarem per clavar dos claus a la part alta de la pissarra, si té marc en el marc i, si no, a la paret, i amb molt de compte de no malmetre-la. Agafarem una canya d'un metre de llarg, hi farem un forat a cada cap, per on passarem un cordill ben llarg i l'amentjanarem; farem un nus cada vint cmts., i així la podrem fer pujar i baixar segons l'alçada de l'alumne. (pàg. 43) Per fer els punts de macramé col·locarem a la canya uns cordons gruixuts (del 4 o del 6) però flexibles, posats de la manera correcta per començar a treballar. Farem els punts lentament, perquè els nens puguin seguir el moviment des del seu lloc de treball. Repetirem els punts tantes vegades com calgui. Els nois que no ho vegin prou clar els farem passar a la pissarra i ho repetiran amb el mestre tantes vegades com faci falta. És molt pràctic que els nens que ho aprenen més aviat, i quan estiguem segurs que ho fan bé, ajudin els seus companys.

Si ensenyem el macramé en un lloc on no hi ha pissarra, o tenim la sort de poder treballar en un jardí, penjarem juntament amb la canya un fons fosc al darrera, perquè resaltin els cordons. La manera més còmoda d'ensenyar els punts és col·locar els nens un darrera l'altre. Cadascun es lligarà un cordill al voltant del pit, on el seu company del darrera fixarà els fils per treballar; el primer del rengle lligarà els seus fils a una cadira. Faran cinc o sis rengles a davant vostre i seguiran el que vosaltres feu; recordeu que el que ho ha après més aviat surt del seu lloc, els altres es corren una cadira, i ell ajuda els seus companys a fer el punt. El fet d'ajudar el mestre fa que els nens s'hi apliquin més i això els estimula. Quan ja en saben, ja se les arreglen per trobar llocs on penjar la peça que fan i treballar més còmodament. Es fàcil de clavar uns claus de ganxo als marcs de les portes i finestres de l'aula, d'una manera discreta, que no facin lleig, i us serà molt útil.

Als nois que els hi costi de fer els punts, els hi fareu repetir amb vosaltres, ben lentament. Feu un nus cada vint centímetres, per pujar o baixar la barra segons l'alçada del nen.

EL MACRAMÉ A LES ESCOLES ESPECIALS

La professora argentina de psicomotricitat Dalila Molina diu en el seu llibre, quan parla de diferents exercicis que poden fer els nens, que el brodat "és una activitat de coordinació dinàmica manual que exigeix moviments dissociats i posa en joc, en un grau elevat, la coordinació visomotora delicada". Pensant-ho bé, aquest text pot aplicar-se molt bé al macramé, ja que l'atenció ha de ser constant. L'escola Ariadna de Pedagogia Terapèutica de Barcelona va introduir el macramé al seu programa amb l'única idea d'aconseguir que els nens aprenguessin a fer nusos i ben aviat van adonar-se que els resultats eren positius. És una gran ajuda en el camp educatiu i els ha servit per motivar l'aprenentatge del concepte d'espai i de lateralitat, que és de tanta importància. Fixeu-vos que el fil passa per sobre o per sota, per dalt o per baix, per darrera o per davant, s'agafa el cordó de la dreta o de l'esquerra; el que fem és integrar els nois a l'espai.

El tacte de diferents materials, la diversitat de força que cada un d'ells exigeix, és un exercici continu de psicomotricitat de mà molt important, que és de gran ajuda per al domini del grafisme.

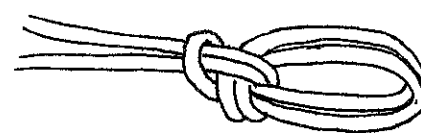
També si teniu en compte de començar els rengles de nusos d'esquerra a dreta, ajudem a aconseguir i a comprendre la direccionalitat de l'escriptura.

* * *

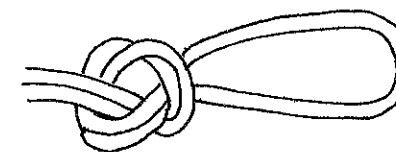
En l'educació especial tots els aprenentatges cal fer-los lentament, però per arribar a ells i sobretot per aconseguir l'esforç que els farà assolibles necessitem "motivar" al nen. El macramé us ajudarà en tot moment a trobar aquesta motivació, ja que un petit conjunt de nusos és quelcom bonic per penjar-hi una campana, un picarol o qualsevol altra cosa. Es a dir, en l'educació especial, el macramé, a més d'ajudar a la comprensió de l'espai, la teralitat, domini de mà, grafisme, direccionalitat ... és una veritable arma de motivació per aconseguir l'esforç que li cal al nen.

Un altre camp molt important és el macramé realitzat pels INVIDENTS; que arriben a fer meravelles.

També s'ha experimentat molt dins del camp de l'educació especial a l'escola "Villajoana" de Vallvidrera i a l'escola "Verge de Montserrat" de Granollers. Els resultats han estat lents però molt positius.

Gassa de mà pel seno

Gassa de mà

AGULLES (per macramé) Casa Pino	Pl. de les Naves 12	tel.243 32 21
CARCASSES PER LLUMS (fàbrica) Casa Segarra	Constitució 113	tel.332 18 98
COIXINS ESCUMA (al major) Casa Pino		
COMERCIAL CORDELERIA (materials per tapís i macramé) Sagrera 165		tel.251 51 17
CORDÓ METÀL·LIC (or i plata) Paradís 2, 3r.		tel.302 68 61
CORDONS Casa Farrés	Hospital 98	tel.242 33 68
CORDONS I ALTRES MATERIALS Casa Badia	Trafalgar 70	tel.301 90 26
CORDONS PASSAMANERIA Casa Soler	Pl. del Pi 2	tel.318 64 93
COTÓ DE PESCADOR (molt bo) I POLIAMIDA Casa Julià Bruc 7		tel.317 81 58
GRANETS I ANELLES DE FUSTA (al detall) Carrer de la Palla 9 i 23		
GRANETS DE FUSTA I DE VIDRE (al major) H.J. Hofert Mandri 37-39		tel.247 63 10
GUARDACAPS Casa Martí Ventosa	Pg. Colom 12	tel.315 08 57
LLANES, COTÓ I FIBRES (a pes) Pere Parés	Gran Via 679	tel.246 43 34
LLANES NATURALS I ACRÍLIQUES Torredemer	Sant Gaietà 113 Terrassa	tel.788 24 00
LLANES Casa Massó	Mercaders 7	tel.319 19 95
LLANES NATURALS Vilarrubla Germans	Martinet (Lleida)	973/ 51 50 43
LLANES (taller de tintat) Camí de la Creu 32 Sant Cugat del Vallès		tel.674 84 31
MEDUL·LA, BAMBÚ I JONC Casa Valls	Cadena 47	tel.242 40 81

Collecció bàsica:

El teixit i el tapís a l'escola I

El teixit i el tapís a l'escola II

Puntes al coixí

Macramé a l'escola I

Macramé a l'escola II

Les melmelades de bosc

Estampat a mà

Iniciació a la cistelleria

Com fer estels

